

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacramentis, Mille Sexcenti Errores, Vaniloqvia, Et Cavillationes

Miletus, Vitus

Mogvntiae, 1593

VD16 M 5205

De opere operato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30094

ſomniarunt quidem aliquando Pontificij, Sacramentum vllum ritè percipi, ſi ſine fide percipiatur, Neque enim infidelis quicquam, Sacramenta fidelium ritè percipit, cum fide careat, lege caput 5. 6. & 7. ſeſſ. 6: eiufd. Concilij.

150. Pontificios, in Sacramentorum vſu, non admodum curare vel vrgete interiorem pœnitentiam, ſed alias diſpoſitiones ex hominum proponere traditionibus, & iſtis gratiam promittere. *Idem.* Res noua: Pœnitentiam cum omnibus ſuis partibus ex numero Sacramentorum ſuſtulerunt penitus, Et Pontificios, qui ſine ea nullum ritè percipi docent Sacramentum, non admodum curare vel vrgeri, aiunt? Nimis magnæ & manifeſtæ calumniæ, nugæ & neniæ.

De opere operato.

151. **N** Vllam Sacramenta conferre gratiam, ſed ſo-
lam, ad gratiam conſequendam, ſufficere fidem diuina promiſſionis. Cum eos ipſos, id qui docent, vt maximè à vero deſlectentes & exorbitantes, redarguat Kemn. pag. 21.

*Ex Kemn. in 2°
part. Exam. in
Cano 7. & 8. &
pag. 25.*

152. Lutheranos minimè negare, Sacramenta conferre gratiam; Verbis putà, non re, ſolam enim fidem Sacramento veſtitam, non ipſum Sacramentum gratiam conferre, Sacramentum verò tantummodò fidem, ne vacillet, ſuſtentare, conſeruare, & obſignare, paſſim docent, Supr.

153. Sacramenta non conferre gratiam ex opere operato. Cum alius modus, quo gratiam conferant, nec excogitari quidè poſſit, vt patet ex dictis, aſſerere enim Sacramenta gratiam conferre ex fide, vel opere operantis, eſt negare, Sacramenta conferre gratiam.

154. Opus operatum eſſe *Mylon eridos*, malum illud contentioſum, &c. *Kemn. pag. 13.* At ni ipſi contentioſi eſſent, in con-

F

trouer-

Millesexcenti Errores,

trouersiam non vocarent, quod apud omnes haectenus extra cō-
trouersiam fuit. Apud Pontificios quidem nec contentiosum
est nec controuersum.

155. Varias esse, & non satis explicatas Scholasticorum opi-
niones, de opere operato. *Kemnit. pag. 26.* Sacramenta conferre
gratiam ex opere operato, vna est Scholasticorum omnium sen-
tentia; quomodo verò conferant, aliqui variant. Aduersarij
verò, vt quaestiones circa modum euent, rem ipsam negant.

156. Opus operatum, esse Helenam illam, cuius stabilien-
dæ, introducendæ, & ornandæ gratia, Patres in Concilio Tri-
dentino conuenerint, & omnes præcedentes de Sacramentis
Canones constituerint, vt Commentum Scholasticorum, de o-
pere operato, stabiliretur. *Kemn. pag. 25.* Vide quàm sit verum,
quod supra dixerat, varias esse, nec satis explicatas Scholastico-
rum opiniones de opere operato, vt in eo omnes consensisse fa-
reatur Scholasticos; Et cur Concilium id non approbet & sta-
biliat, in quo omnes conuenerunt & consenserunt Theologi?
aut fortè stabilienda & obtrudenda sunt ea, in quibus nulli vn-
quam conuenerunt Christiani?

157. Monstruosum & peregrinum esse dogma, de opere ope-
rato, ipsum monstrare vocabulum barbarum. *Kemnit.* Quali
inufitatum sit Prophetis, barbaris veritatem exprimere vocabu-
lis? An non præstat, rem explicare barbaris, quàm obscurare ver-
bis facundis?

158. Pontificios per opus operatum excludere fidem, &
bonum motum interiorem. *Kemnit. fuse.* At tantum abest quod
excludant, vt sine his nec consistere quidem aut prodesse Sacra-
menta doceant. Ecquis enim Sacramentum sine fide vel qua-
rat, vel percipiat? Quis, sine delictorum detestatione, peccata di-
mitti docet Pontificius? An non ipsum Concilium Tridentinum
perspicue tradit, inuicem iustificationis esse à fide? Fide ergò Kem-
nitianam, Lutheranam, Calvinianam, non autem fidem exclu-
dunt Pontificij Catholicam & iustificantem.

159. Pontificios docere, abundè prospectum esse hominib⁹,
externa

externa Sacramentorum exhibitione & susceptione, quicquid etiam fit vel fiat de vera Pœnitentia: *Kemm. pag. 27.* Cum nullus omninò adustus sine pœnitentia & peccatorum Confessione, Sacramentum suscipere permittatur. Et quis hominem sine pœnitentia saluari vnquam docuit Catholicus? Et tamen similia de Pontificiis commenta populo per summam calumniam venditare & obtrudere non erubescunt?

160. Pontificios, cum opponunt opus operatum fidei & Pœnitentia, in Sacramento, omnem penitus excludere à Sacramento fidem & pœnitentiam. *Kemm.* At obsecro, quo pacto in Sacramento opponerent, si à Sacramento excluderent? an opponi posset fides operi in Sacramento, nisi fides esset in Sacramento? Itaq; ab effectu vel causalitate Sacramenti, non ab ipso excludit Sacramento: gratiam enim seu effectum Sacramenti, ipsi Sacramento, non fidei tribuunt in Sacramento.

161. Rem adèò claram & manifestam esse, quod fides à Sacramentis non debeat excludi, vt etiam præcipuè inter Pontificios, à fœditate illius dogmatis, per opus putà operatum, excludi fidem, ab horréant. *Kemm.* Cum (vt dictum est) nec vllus quidem dogma illud asseruerit, neque enim fidem à Sacramento, sed ab efficientia duntaxat effectus Sacramenti excludunt, eo prorsus modo, quo ipsi vice versa ipsum excludunt opus, non quod non concurrat, sed quod effectum tanquam causa principalis non producat vel attingat. Vtrumq; ergo requirunt, & opus Sacramentale, & fidem, seu opus & motum bonum suscipientis, Deum tamen effectum largiunt, non propter fidem vel bonum motum suscipientis, sed propter ipsum Sacramentum, seu opus operatum. Id quod non adèò diuersum est ab eo, quod omnes vereq; docent, effectum Sacramenti non pendere vel prouenire à dignitate ministri, vel suscipientis, sed ab ipsius Sacra. vel operis.

162. Gabrielem asserere, opus operatum excludere omnem bonum motum à suscipiente. *Kemm. Helshus. in suis 600. erroribus, tit. 15.* Errant: Non enim (vt dictum est) à Sacramento, sed à causalitate effectus Sacramenti, motus excluditur.

Motum autem Gabriel excludit ab opere operato, tanquam causam vel meritum gratiæ, quam propter operatum, non operantis opus, à Deo dari contendit. Quod Kemnitius vel non intellexit, vel studiosè reticuit.

In 4. d. 3. 7. 1.

163. Paludanum docere, ipsum Sacramentum non præsupponere, sed efficere dispositionem, fidem putà, & bonum motum in suscipiente, & hoc propriè dici causare Sacramentum gratiam ex opere operato. *Kemnit.* Cum Paludanus per dispositionem non fidem, sed singularem quendam animæ intelligat ornatum, quem ipsa Sacramenta in animam introducere opinatur. Sententia alioquin nec de fide, nec communis Scholasticorum.

164. Marsilium & Mensingerum, disertis verbis, omnem ab opere operato excludere bonum motum internum. *Kemnit. pag. 27.* Qui semel aberrare cœpit, errandi finem nescit, Non enim hi vel alij motum excludunt à suscipiente, vt fulissimè patet ex ipso Marsilio, in quarto d. 1. sed id volunt duntaxat, non propter ipsum motum, sed propter ipsum opus Sacramenti, conferri gratiam, ita, quod motus hac in parte necessariò quidem, nõ tamen concurrat effectiue vel meritoriè ad effectum Sacramenti, 165. D. Thom. Palud. Gabriel. & alios Pontificios docere, Missam prodesse ex opere operato, etiam illis qui nullam habent in corde pœnitentiam: imò iis qui sunt in peccato mortali. *Kemnitius loco cit.* Cum id solùm velint, Missam, non in quantum est Sacramentum, sed in quantum est sacrificium, omnibus prodesse, & beneficia impetrare iis, pro quibus offertur. Itaq; effectum sacrificio, non per modum efficientiæ, sed per modum impetrationis tribuunt, sicut Orationes nostræ, aliq; bona opera, dicuntur prodesse impiis, iisq; veniam mereri & remissionem. *Vt alibi.*

166. Nostri sæculi scriptores, qui in Regno Pontificio fulciendo columnæ videri volunt, opinionem operis operati hoc argumento declarare & confirmare, quod Baptismus conferat gratiam paruulis, qui tamen per ætatem credere non possunt, quasi

quasi non sit alia ratio de adultis ac paruulis. *Kemnit.* Cum nullus omninò rationem eandem esse docuerit. Ex ipsis verò paruulis videre licet, Sacramentum producere effectum, ratione ipsius operis, non ratione fidei vel pœnitentiæ paruulorum, qua carent. De fide verò paruulorum, infrà de Baptismo.

167. Pontificios docere Sacramenta iustificare sine fide Falsum, vt sapè: eo videlicet sensu, quem Pontificiis affingunt, cum sine fide impossibile sit placere Deo; quam initium omnis iustificationis esse, Concilium Tridentinum definit.

168. Sacramenta nullo prorsus sensu iustificare sine fide. Non ergo iustificantur paruuli fide destituti? Nisi fortè dicas, paruulos propriam habere fidem, quæ apud Pontificios incredibilis est fides. *Infr.*

169. Etiam ipsum Concilium Tridentinum opponere fidem operi operato in Sacramento, proindè verum esse, quicquid etiam dicat Alphonfus, Pontificios excludere fidem à salutaris Sacramentorum vsu. *Kemnit.* Si quod non sentiunt, velint, nolint, sentire debent Pontificij, vicit Kemnitius: At quomodo excludunt à Sacramento fidem, cum eam ipsam operi opponant in Sacramento? an quod non est in Sacramento, opponi potest in Sacramento?

170. Ipsos Pontificios, à Lutheranis conuictos, non audere amplius, commune alioquin ipsorum dogma tueri, quod vsus Sacramentorum sine fide saluet susipientem. *Kemnit. pag. 28.* Axioma vocat commune omnium Pontificiorum, quod nullus docet Pontificiorum.

171. Pontificios longè errare, quod negant, Sacramenta veteris legis contulisse gratiã, ex opere operato. *Hesbus. in suis 600 errorib. cit. 15. err. 10.* Cum hoc nec nostris concedant Sacramentis, & opus operatum, monstruosum & portentosum appellent dogma. *Supr.*

172. Pontificios docere, Sacramenta veteris Testamenti nec ex opere operato, nec ex opere operãtis, contulisse gratiam. *Hesbus. loco cit. err. 10.* Cum vix linea interiecta, eosdem arguat,

Millesexcenti Errores,

quod doceant, gratiam contulisse ex opere operato; aded nempe, dum errores Pontificiis affingunt, in ipsis suis erroribus implicantur & errant, ut quid dicant, velintque, ipsi nesciant. In hoc vero, omnes Pontificij discrimen inter Sacramenta noui & veteris testamenti constituunt, quod hæc ex opere operantis, illa vero ex opere operato, gratiam conferre dicantur.

De Characterē.

*Ex Kemn. in 2.
part. Examin. d. 173.
pag. 29.*

Concilium Tridentinum, summa leuitate & futilitate anathema dicere iis, qui negauerint, Sacramenta quædam imprimere in animam suscipientis eam characterem. *Kemn.* At nã is leuis & futilis, qui quod summa omnium exactissimaque diligentia & disquisitione definitum est, leue pronunciat & futile? Nihil autem leuiter, nihil futiliter in plenariis tractari Conciliis, ipsa per se satis testantur Concilia, quæ cum propter communem omnium hominum salutem congregentur, & celebrentur, nihil sanè leuiter, nihil agere à non leuibus præsumendum est futiliter.

174. Characterem esse Commentum scripturæ ignotum. *Kemn. pag. 30.* Sed si scripturis & sanctis consonus non esset Patribus, eum Concilium nec definiuisset, nec approbasset. Et signum quidem imprimi in animam, non obscure indicant sacræ literæ, quæ nos per Spiritum signari & inhabitari tradunt, Verba sunt Apostoli: *Qui vnxit nos Deus, & qui signauit nos, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris, &c.* quibus quidem verbis signum distinguit à pignore Spiritus.

2. Corintb. 1.

175. Characterem recens esse figmentum, ignotum antiquitati. Sed figmentum & Commentum est aduersariis, quicquid recentibus eorum commentis non est consentaneum, qui cum ipsa quædam Sacramenta pro commentis habeant, quid mirum, si characterem quoque & effectus eorum pro talibus habeant? *Augustinus sanè, nec recens nec vulgaris auctor, Characterem non solum pro figmento non habet, sed in generali Concilio definitum*

*L. 15. C. de Bapt.
cap. 7.*